

**Opinia prawna****dot. opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn odszkodowania otrzymanego przez pana**

Po zapoznaniu się z treścią przedstawionego zapytania prawnego oraz w oparciu o opisany stan faktyczny na podstawie załączonych dokumentów, dotyczący opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn otrzymanych środków z tytułu wywłaszczenia nieruchomości przez pana

ryjaśniam, co następuje:

**Stan faktyczny:**

Decyzją Prezydium WRN USW w [ ] nr [ ] z dnia [ ] na podstawie dekretu z dnia 26.04.1949r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych orzeczono o wywłaszczeniu nieruchomości o pow. [ ] m<sup>2</sup> położonej w [ ] przy ul. [ ] oraz ustaleniu odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość, stanowiącej współwłasność [ ] i [ ]. Decyzją Ministra Infrastruktury nr [ ] z dnia [ ] odmówiono stwierdzenia nieważności decyzji WRN z dnia [ ] w części dotyczącej wywłaszczenia oraz stwierdzono nieważność w/w decyzji w części dotyczącej ustalenia odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość. W konsekwencji wydanej decyzji przez Ministra Infrastruktury Prezydent Miasta [ ] decyzją nr [ ] z dnia [ ] ustalił za wywłaszczoną nieruchomość odszkodowanie w wysokości [ ] zł. Na poczet odszkodowania zaliczono kwotę zwaloryzowanego odszkodowania wypłaconą na podstawie decyzji wywłaszczeniowej. Decyzje administracyjne wydane w 2010r doręczono między innymi panu [ ]

Pan [ ] zmarł [ ], a spadek po nim nabyła żona oraz dzieci, między innymi pan [ ] (postanowienie Sądu Rejonowego w [ ] z dnia [ ] sygn.akt: [ ]). W dniu [ ]r zmarł pan [ ], a spadek po nim nabył w całości syn [ ] (postanowienie Sądu Rejonowego w [ ]

W dniu [ ] 2011r. [ ] złożył zeznanie podatkowe SD-3, w którym wykazał w poz.F.1 pkt 9 (str.3 zeznania), odszkodowanie wypłacone za wywłaszczoną nieruchomość położoną przy ul. [ ] w wysokości [ ], jako wartość majątku nabytą w drodze spadkobrania.

**Stan prawny:**

Zgodnie z art.1 ust.1 pkt 1) ustawy z dnia 28.07.1983r. o podatku od spadków i darowizn, podatкови od spadków i darowizn podlega nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praw majątkowych wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytułem dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu, polecenia testamentowego.

Stosownie do art.7 ust.1 tej ustawy, podstawę opodatkowania stanowi wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych po potrąceniu długów i ciężarów (czysta wartość), ustalona według stanu rzeczy i praw majątkowych w dniu nabycia i cen rynkowych z dnia powstania obowiązku podatkowego. Jeżeli przed dokonaniem wymiaru podatku nastąpi ubytek rzeczy spowodowany siłą wyższą, do ustalenia wartości przyjmuje się stan rzeczy w dniu dokonania wymiaru, a odszkodowanie za ubytek należne z tytułu ubezpieczenia wlicza się do podstawy wymiaru.

Przepisy ustawy o podatku od spadków i darowizn nie zawierają definicji dziedziczenia czy też spadku. W tym zakresie należy stosować przepisy kodeksu cywilnego.

Dziedziczenie jest sposobem nabycia praw podmiotowych tworzących spadek. Stąd też można mówić o prawie dziedziczenia jako cywilnoprawnym prawie podmiotowym do spadku. Z chwilą otwarcia spadku spadkobierca nabywa prawo do dziedziczenia (prawo podmiotowe) spadku, traktowane jako swoista całość. Prawo to odróżnia się od poszczególnych praw wchodzących w skład spadku, przy czym prawo to powstaje dla spadkobiercy z chwilą otwarcia spadku.

**Spadek stanowi ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego o charakterze cywilnoprawnym** (art. 922 § 1 k.c.). Pojęciem tym obejmuje się więc wszelkie prawa będące elementami stosunku cywilnoprawnego, przy czym terminowi temu należy nadać stosunkowo szerokie znaczenie, pozwalające np. objąć nim także stosunki z zakresu prawa pracy. W każdym jednak przypadku chodzi o cywilnoprawne prawa i obowiązki o charakterze majątkowym, niemajątkowe bowiem wygasają z chwilą śmierci ich podmiotu, na nikogo więc przejść nie mogą, jak np. dobra osobiste określone w art. 23 k.c.

#### Stanowisko:

W opiniowanej sprawie, podatnik pan [ ] nabył roszczenie o dochodzenie odszkodowania za niezgodne z prawem wywłaszczenie po zmarłym ojcu [ ] któremu z kolei uprawnienie to przysługiwało po swoim zmarłym ojcu [ ]

W orzecznictwie sądowym utrwalil się pogląd, że przedmiotem dziedziczenia mogą być także roszczenia odszkodowawcze przysługujące spadkodawcy (uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 26.10.2005r, sygn.akt: III BZP 1/05).

Jednak według mojej opinii czym innym jest nabycie w drodze spadku samego roszczenia o dochodzenie odszkodowania, a czym innym nabycie w drodze spadku odszkodowania. W niniejszej sprawie należy bowiem podkreślić, że odszkodowanie to [ ] nabył w wyniku starania własnego lub innych spadkobierców, podejmowanych w ramach postępowań administracyjnych, w których był stroną postępowania. Podatnik z faktu bycia spadkobiercą, wywodził swoje uprawnienia do podjęcia działań w celu stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowej, co w konsekwencji doprowadziło do jej częściowego unieważnienia i wypłaty, w oparciu o inną decyzję administracyjną, odszkodowania za wywłaszczenie w wyższej kwocie. Należy też zwrócić uwagę, że roszczenie o odszkodowanie pierwotnie nabył ojciec podatnika, po swoim zmarłym w dniu [ ] ojcu. W dacie śmierci dziadka podatnika nawet obowiązujące przepisy prawa nie dawały podstaw do ubiegania się o wzruszenie decyzji wywłaszczeniowej. Odszkodowanie to nie istniało w dacie śmierci ojca podatnika w 1993r. Powstało dopiero na mocy decyzji administracyjnej z dnia [ ] 010r, po 17 latach od śmierci ojca podatnika.

W konkluzji, według mojej opinii, odszkodowanie nabyte przez pana [ ] na podstawie decyzji administracyjnej z dnia [ ] nr [ ] Prezydenta Miasta [ ] nie wchodzi w skład spadku po zmarłym ojcu podatnika **i nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.**

Niniejsza opinia prawna dotyczy opodatkowania otrzymanego odszkodowania w zakresie podatku od spadków i darowizn.

Częstochowa, dnia 2011-06-10

Katolicki Zakon  
nr [ ]  
Nr [ ] 15/96